

Brüssel, 24.7.2019
COM(2019) 354 final

2019/0161 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistiku kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Kui liitu ja euroala tabas kümnendi eest üleilmne kriis, hakkas liidu majanduslik ja sotsiaalne olukord üsna pea kiiresti halvenema. Finantskriisist sai euroalal kiiresti majandus- ja võlakriis. Sellele reageerimiseks on võetud meetmeid, et säilitada euroala stabiilsus ja terviklikkus. Neid meetmeid on täiendatud ja tugevdatud mitmesuguste algatustega, mille raames tegeletakse nõrkade kohtadega ühisraha ala ülesehituses pikemas perspektiivis. Ehkki kooskõlas soovitud, mis on esitatud 2015. aasta juunis koostatud viie juhi aruandes ning majandus- ja rahaliidu süvendamist käsitlevas 31. mai 2017. aasta aruteludokumendis, on tehtud märkimisväärsed edusamme, mõned olulised lüngad siiski esinevad. Üks kriisi käigus saadud õppetunde on see, et liikmesriigid, kelle rahaühik on euro, peaksid veelgi suurendama oma majanduse vastupanuvõimet, tehes sihipäraseid struktuurireforme ja investeringuid, et edendada euroala kui terviku lähenemist ja konkurentsivõimet.

Seda arvesse võttes andsid liidu juhid 14. detsembri 2018 aset leidnud euroala tippkohtumisel (laiendatud koosseisus EL 27 osalusel) eurorühmale volitused tegeleda majandus- ja rahaliidu edendamiseks mitme küsimusega, eelkõige euroala ja vahetuskursimehhanismis (ERM II) vabatahtlikult osalevate liikmesriikide lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi ülesehituse, rakendamise üksikasjade ja ajastusega. Rahastamisvahendist saab liidu eelarve osa ja see võetakse vastu komisjoni asjakohase seadusandliku ettepaneku põhjal, mida vajaduse korral muudetakse. Euroala tippkohtumisel märgiti ka seda, et rahastamisvahendi puhul tuleks kohaldada euroala liikmesriikide kriteeriume ja strateegilisi suuniseid. Võttes kokku viie juhi aruandele järgnenud nelja aasta jooksul tehtu, visandab komisjon 12. juuni 2019. aasta teatises „Euroopa majandus- ja rahaliidu süvendamine“¹ edasised sammud majandus- ja rahaliidu süvendamiseks. Eelkõige rõhutab komisjon, et lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahend aitab suurendada majandus- ja rahaliidu vastupanuvõimet, toetades sidusaid reformi- ja investeerimispakette, mille eesmärk on lahendada euroala liikmesriikide konkurentsivõime ja lähenemisega seotud probleeme. Komisjoni teatises on märgitud ka seda, et komisjon on valmis esitama sellise vahendi juhtimisraamistiku kohta Euroopa Liidu (ELi) toimimise lepingu artiklil 136 põhineva määruse ettepaneku, järgides samal ajal täielikult eelarve täitmise ja programmi rakendamisega seotud komisjoni õigusi. 14. juunil 2019 leppis eurorühm kokku euroala liikmesriikide ja ERM II s vabatahtlikult osalevate liikmesriikide jaoks mõeldud lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi põhielemente käsitlevates tingimustes². Juhid kiitsid selle kokkuleppe 21. juunil 2019 toimunud euroala tippkohtumisel heaks ning rõhutasid vajadust jätkata tööd kõigi seni lahendamata küsimustega, et tagada euroala liikmesriikide otsustusprotsessi sõltumatus³.

Selleks kehtestatakse kavandatud määrusega euroala uue lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistik. Vahend lisatakse reformide tugiprogrammi⁴. Juhtimisraamistikus antakse uue rahastamisvahendi raames toetatavate reformide ja

¹ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2019/ET/COM-2019-279-F1-ET-MAIN-PART-1.PDF>.

² <https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2019/06/14/term-sheet-on-the-budgetary-instrument-for-convergence-and-competitiveness/>.

³ <https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2019/06/21/statement-of-the-euro-summit-21-june-2019/>.

⁴ COM(2018) 391, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:02e3ae29-64af-11e8-ab9c-01aa75ed71a1.0005.01/DOC_1&format=PDF.

investeeringute jaoks majanduspoliitilisi suuniseid kooskõlas liidu üldise majanduspoliitika koordineerimise raamistikuga.

Reformide tugiprogrammi osaks oleva lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi eesmärk on edendada liidus ühtekuuluvust, pakkudes euroala liikmesriikidele sidusates pakettides kindlaks määratud reformide ja investeeringute jaoks rahalist toetust. Kavandatud määruse eesmärk on korraldada selle rahastamisvahendi juhtimist ning seda tuleb tõlgendada koostoides reformide tugiprogrammiga.

Sellega seoses antakse nõukogule, kus on hääleõigus vaid euroala liikmesriikidel, ülesanded, mis on seotud i) euroalal tehtavate reformide ja investeeringute üldise strateegia ja järelevalvega ning ii) rahastamisvahendi raames toetatavate reformide ja investeeringute eesmärke käsitlevate riigipõhiste suunistega. Eelkõige nähakse kavandatud määrusega ette, et nõukogu peab koostama euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitus (edaspidi „euroala soovitus“) raames igal aastal (pärast eurorühmas toimunud arutelusid) euroala kui terviku jaoks reformi- ja investeerimisprioriteete käsitlevad strateegilised suunised. Nende suuniste koostamisel võib nõukogu küsida euroala tippkohtumise arvamust. Seejärel võtab nõukogu vastu soovitus, mis sisaldab rahastamisvahendi raames toetatavate reformide ja investeeringute eesmärke käsitlevaid riigipõhiseid suuniseid kõikidele euroala liikmesriikidele. Euroala liikmesriigid võivad otsustada esitada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames reformi- ja investeerimispakettide ettepanekuid. Sidusate reformi- ja investeerimispakettide esitamisel kõnealuse rahastamisvahendi raames peavad euroala liikmesriigid arvesse võtma nii strateegilisi suuniseid kui ka riigipõhiseid suuniseid. Liikmesriikide jaoks, kelle rahaühik ei ole euro, kuid kes osalevad ERM II-s ning soovivad osaleda lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendis, tuleks välja töötada asjakohane kord viisil, mis on kooskõlas käesolevas määrusega ette nähtud raamistikuga.

Euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi kavandatud juhtimisraamistikus võetakse arvesse vajadust tugevdada euroala majanduspoliitika koordineerimist ning edendada reforme ja investeeringuid, millega lahendatakse kogu euroala mõjutavaid probleeme ning aidatakse kaasa euroala majanduslikule ja sotsiaalsele lähenemisele.

Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistik on kooskõlas väljakujunenud, liidu majanduspoliitika järelevalvet ja koordineerimist puudutava Euroopa poolaastaga. Käesolevas määruses sätestatud juhtimisraamistiku rakendamine viiakse ka vastavusse Euroopa poolaasta ajakavaga.

Nõukogu võtab iga-aastased strateegilised suunised vastu euroala soovitus lahutamatu osana ja Euroopa Ülemkogu kiidab selle soovitus enne nõukogus vastuvõtmist heaks. Komisjon aitab strateegiliste suuniste koostamisele kaasa, teavitades nõukogu sellest, kuidas on järgitud strateegilisi suuniseid varasematel aastatel, suurendades sellega poliitiliste suuniste järjepidevust.

Euroala liikmesriikidele esitatavates riigipõhistes suunistes võetakse arvesse strateegilisi suuniseid ning need on täielikult kooskõlas riigipõhiste soovitustega, mis võetakse paralleelselt vastu Euroopa poolaasta raames pärast arutelusid, mida vajaduse korral peetakse asjakohastes aluslepingul põhinevates komiteedes. Eelkõige määratakse riigipõhistes suunistes kindlaks, millise riigipõhises soovitus kindlaks määratud konkreetse reformi- ja investeerimiseesmärgi kohta võiks euroala liikmesriik esitada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames sidusaid reformi- ja investeerimispakette käsitlevaid ettepanekuid. Seega ei lisandu need asjaomastele liikmesriikidele esitatavad riigipõhised suunised riigipõhistele soovitustele, vaid neis määratakse pigem kindlaks nende

soovituste prioriteetidid, pidades silmas rahastamisvahendi raames antavat toetust. Tõhususe huvides võetakse need kõikidele euroala liikmesriikidele adresseeritud riigipõhised suunised vastu ühe soovitusena. Vajaduse korral võetakse kavandatud määruse alusel esitatavates juhistes nõuetekohaselt arvesse võimalikku makromajanduslikku kohandamisprogrammi, mida liikmesriigis parasjagu kohaldatakse.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kavandatud määrusega kehtestatakse juhtimisraamistik, milles nähakse ette majanduspoliitiliste suuniste andmine euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames esitavate reformi- ja investeerimispakettide jaoks. Määruse puhul on tagatud kooskõla ning vastastikune täiendavus ja koostoime kavandatud liidu investeerimisprogrammidega, nagu ELi ühtekuuluvuspoliitika vahendid, Euroopa ühendamise rahastu ja InvestEU programm.

Kavandatud määrus tugineb ideedele, mida on tutvustatud majandus- ja rahaliidu süvendamist käsitlevas 31. mai 2017. aasta aruteludokumendis,⁵ ning on kooskõlas komisjoni 12. juuni 2019. aasta teatisega „Euroopa majandus- ja rahaliidu süvendamine: kokkuvõtte viie juhi aruandele järgnenud nelja aasta jooksul tehtust“, milles on visandatud edasised sammud majandus- ja rahaliidu süvendamiseks. Rahastamisvahend on kavandatud osana liidu eelarvest ja selle suurus määratakse kindlaks mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 üle peetavate läbirääkimiste raames. Kavandatud määrus on kooskõlas selle mitmeaastase finantsraamistiku eesmärkidega.

Kavandatud määrus ei mõjuta komisjoni õigusi eelarve täitmisel ja programmi rakendamisel.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb ELi toimimise lepingu artikli 136 lõike 1 punktil b ja artikli 121 lõikel 6.

ELi toimimise lepingu artikli 136 lõike 1 punktis b on sätestatud, et majandus- ja rahaliidu nõuetekohase toimimise tagamiseks võib nõukogu võtta euroala liikmesriikide suhtes vastavalt ELi toimimise lepingu artiklites 121 ja 126 osutatud asjakohastele menetlustele vastu meetmed, millega kehtestatakse asjaomaste liikmesriikide tarvis majanduspoliitilised suunised, tagades selliste suuniste ühilduvuse kogu liidu suhtes vastu võetud suunistega ja järelevalve nende täitmise üle.

ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikes 6 on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt võtta vastu üksikasjalikud eeskirjad mitmepoolse järelevalve menetluse kohta.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 136 lõike 1 punktiga b on kavandatud määruse eesmärk kehtestada euroala liikmesriikidele majanduspoliitilised suunised, sätestades juhtimisraamistiku reformide tugiprogrammi raames rakendatava tulevase lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi jaoks, millest saavad kasu euroala liikmesriigid. Ettepaneku reguleerimiseset arvesse võttes on asjakohane menetlus kavandatud määruse vastuvõtmiseks ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikes 6 osutatud menetlus.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Kavandatud määruses järgitakse subsidiaarsuse põhimõtet, kuna selles võetakse üksnes meetmeid, mille eesmärgi ei suuda liikmesriigid üksi piisaval määral saavutada (nn

⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_et.pdf.

liikmesriigi meetmete ebapiisavuse kriteerium), juhul kui neid eesmärgi on vaid liikmesriikide võetavate meetmetega võrreldes lihtsam saavutada liidu sekkumisega (nn võrreldava tõhususe kriteerium).

Ses suhtes on poliitilised suunised, nagu strateegilised suunised euroala kui terviku jaoks, ning sihipäraste individuaalsete reformi- ja investeerimiseesmärkide püstitamine, millega võidakse edendada euroalal ka üldist lähenemist ja konkurentsivõimet, tõepoolest meetmed, mida on võimalik paremini sõnastada ja rakendada liidu kui liikmesriigi tasandil. Komisjonil on kõige paremad võimalused haarata initsiatiiv ja nõukogul kõige paremad võimalused teha sellistes küsimustes otsuseid kooskõlas oma aluslepingutes sätestatud majanduspoliitika koordineerija rolliga.

Edendades tulevase lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistiku puhul euroala liikmesriike esindavate nõukogu liikmete rolli, suurendatakse lisaks ühist vastutust käesoleva määruse alusel euroalal vastu võetavate asjakohaste majanduspoliitika koordineerimise meetmete eest. See kajastab hästi aluslepingu põhimõtet, mille kohaselt majanduspoliitika koordineerimine on „ühise huvi küsimus“.

Käesoleva ettepaneku alusel vastu võetavates strateegilistes suunistes ja riigipõhistes suunistes piiratakse euroala liikmesriikidele suuniste andmisega, tegelikud reformid ja investeringud valib asjaomane liikmesriik ise. Seetõttu ei piira kavandatud määrus liikmesriikide õigust otsustada, millise meetme võtmine on riigi, piirkonna või kohalikul tasandil vajalik või asjakohane. Kavandatud määruks järgitakse põhimõtet, et reformide ja investeringute elluviimine kuulub liikmesriikide pädevusse ning selle eest vastutavad asjakohasel valitsemistasandil liikmesriigid.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna tegemist on meetmega, mis sobib selleks, et saavutada eesmärk kehtestada euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi jaoks juhtimisraamistik. Ettepanekus ei minda kaugemale kui on vajalik selle juhtimisraamistiku saavutamiseks, kuivõrd liikmesriikide reformi- ja investeerimisprioriteete ja -eesmärgi käsitlevate majanduspoliitiliste suuniste sätestamiseks ei ole võimalik kasutada vähem piiravad meetmeid. Kavandatud juhtimisraamistikus välja antavad strateegilised suunised ja riigipõhised suunised ei ole siduvad – neis piiratakse nende reformide ja investeringute konkreetsete omaduste kindlaksmääramisega, mida euroala liikmesriigid võivad oma kaalutlusõigust kasutades otsustada esitada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames paketi ettepanekuna. Peale selle nähakse kavandatud määrusega ette üksnes selliste strateegiliste suuniste ja riigipõhiste suuniste üldine sisu, järjepidevus ja ajakava. Neid ettepaneku elemente arvesse võttes on kavandatud määrus proportsionaalne vahend oma eesmärgi saavutamiseks, kuna määruks rakendatakse vaid neid meetmeid, mis on selle eesmärgiga vastavuses.

- **Vahendi valik**

Kavandatud liidu juhtimisraamistikku ei ole võimalik saavutada direktiivide ega vabatahtlike vahendite abil. Seepärast on asjakohane kasutada määrust.

3. SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE TULEMUSED

Ettepanekus võetakse arvesse Euroopa Parlamendis ja euroala tippkohtumisel väljendatud seisukohti.

Euroopa Parlament esitas oma algatusraportis kava euroala eelarvesuutlikkuse kohta (Böge ja Berès' 16. veebruari 2017. aasta raport 2015/2344(INI)).

2018. aasta detsembris toimunud euroala tippkohtumisel anti eurorühmale volitused teha tööd euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi ülesehituse, rakendamise üksikasjade ja ajastusega, tuginedes asjakohasele komisjoni ettepanekule, mida vajaduse korral muudetakse (selle all peeti silmas reformide tugiprogrammi, mille kohta komisjon oli esitanud ettepaneku 2018. aasta mais). Eelkõige kutsuti 2018. aasta detsembris aset leidnud euroala tippkohtumise avalduses üles kohaldama lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi suhtes euroala liikmesriikide kriteeriume ja strateegilisi suuniseid.

Eurorühm leppis 14. juunil 2019 kokku tingimustes, millega määrati kindlaks euroala tulevase lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi põhielemendid, ning kutsus üles sätestama euroala liikmesriikidele mõeldud juhtimisraamistikku käsitleva korra täiendavas õigusaktis. Peale selle märgiti 21. juunil 2019 toimunud euroala tippkohtumisel, et kõnealuse rahastamisvahendi juhtimisraamistikus tuleb tagada euroala liikmesriikide „otsustusprotsessi sõltumatus“.

Vaid ELi toimimise lepingu artiklil 136 põhineva eraldi määrusega on võimalik tagada juhtimisraamistiku sõltumatus, nagu on sätestatud aluslepingus. Esiteks saab üksnes ELi toimimise lepingu artiklil 136 põhineva eraldi määrusega kehtestada majanduse juhtimise meetmed, milles määratakse kindlaks euroala liikmesriikide reformide ja investeringute strateegilised suunised ja eesmärgid, mis on asjakohased tulevase lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi puhul. Teiseks saab vaid ELi toimimise lepingu artiklil 136 põhineva määrusega näha euroala liikmesriikidele ette mehhanismid otsuste tegemiseks majanduspoliitika koordineerimise valdkonnas.

Euroala tippkohtumisel ette nähtud „otsustusprotsessi sõltumatuse“ tagamise kõrval lõimitakse ELi toimimise lepingu artiklil 136 põhineva ettepanekuga rahastamisvahendi juhtimise euroala mõõde nii, et arvesse on võetud komisjoni õigusi eelarve täitmisel ja programmi rakendamisel (seoses tulevase lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendiga).

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek ei ole seotud õigusloome kvaliteedi ja lihtsustamisega ning sellega ei kaasne väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ega muude sidusrühmade jaoks nõuete täitmisega seotud kulusid.

- **Põhiõigused**

Ettepanekul puudub otsene mõju liidu põhiõiguste austamisele ja kaitsmisele, kuna määrusega kehtestatakse vaid majanduse juhtimise raamistik. Kavandatud määruse alusel vastu võetavad strateegilised suunised ja nõukogu meetmed (soovitused) ei ole siduvad ning on adresseeritud liikmesriikidele.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta liidu eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatud määrusega kehtestatakse euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistik. Sellega seoses on kavandatud määruse üldine reguleerimisese ja kohaldamisala reformide tugiprogrammi raames rakendatava euroala

liikmesriikide lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistik. Seega hõlmab kavandatud määruse kohaldamisala euroala liikmesriike (artikkel 1).

Kavandatud määrusega nähakse ette kaht eri liiki meetmed, mille nõukogu võib vastu võtta, nagu on selgelt nimetatud määruse eesmärkides (artikkel 3). Pärast eurorühmas peetavaid arutelusid võib nõukogu võtta euroala kui terviku jaoks vastu euroala reformi- ja investeerimisprioriteete käsitlevad strateegilised suunised. Üksikute euroala liikmesriikide jaoks võib nõukogu sõnastada riigipõhised suunised, milles sätestatakse eesmärgid asjakohaste reformide ja investeeringute jaoks, mille kohta asjaomased liikmesriigid võivad esitada komisjonile kõnealuse rahastamisvahendi raames ettepanekuid. Riigipõhised suunised on kooskõlas euroala strateegiliste suunistega ja riigipõhiste soovitustega, mis võetakse vastu majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames pärast arutelusid, mida vajaduse korral peetakse asjakohastes aluslepingul põhinevates komiteedes.

Ettepanekuga nähakse ette euroala reformi- ja investeerimisprioriteete käsitlevate strateegiliste suuniste lõimimine euroala soovitusse (artikkel 4). Enne kui nõukogu võtab komisjoni soovitusel põhjal strateegilised suunised euroala soovitusel lahutamatu osana kvalifitseeritud hääleteenamusega vastu, tuleb pidada eurorühmas arutelusid. Euroala tippkohtumisel tuleb ka lähenemisviisile igal aastal heakskiit saada. Samuti nõutakse kavandatud määruses, et komisjon peab teavitama nõukogu sellest, kuidas on järgitud varasemaid iga-aastaseid strateegilisi suuniseid. See võimaldab nõukogul kajastada poliitika elluviimisel tehtud edusamme järgmise aasta strateegilistes suunistes.

Juhtimisraamistikku kajastatakse täpsemalt ka sättes nõukogu soovitusel kohta (artikkel 5), millega antakse kõikidele euroala liikmesriikidele riigipõhiseid suuniseid. Riigipõhised suunised peaksid olema kooskõlas asjaomasele liikmesriigile esitatud riigipõhistes soovitustes antud suunistega või neis tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta nõukogu mis tahes otsust, millega makromajanduslik kohandamisprogramm on heaks kiidetud. Nõukogu soovitus riigipõhiste suunistega võetakse vastu komisjoni soovitusel põhjal kvalifitseeritud hääleteenamusega. Liikmesriigid võivad strateegilisi suuniseid (artikkel 4) ja riigipõhiseid suuniseid kasutada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames. Mõlemad on aluseks sidusaid reformi- ja investeerimispakette käsitlevatele ettepanekutele, mida liikmesriigid võivad esitada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames. Lõppkokkuvõttes teeb otsuse osaleda ning esitada rahastamisvahendist toetuse saamise tingimustele vastavad reformi- ja investeerimispaketid liikmesriik.

Rahastamisvahendi puhul võidakse kehtestada minimaalne riiklik kaasrahastamismäär protsendina reformide ja investeeringute kogukuludest. Sellega seoses sätestatakse artiklis 6, et nõukogu selgitab komisjoni hinnangu põhjal välja, milliseid liikmesriike on tabanud suur majanduslangus, et riiklikku kaasrahastamismäära tulevases lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendis kohandada. See säte ei piira nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 (mida on muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1056/2004 ja nõukogu määrusega (EL) nr 1177/2014)⁶ artikli 2 lõike 2 kohaldamist.

Kavandatud määruses kinnitatakse strateegiliste suuniste ja nõukogu soovitusel puhul kohaldatavat hääletamise reeglit, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 136 lõikes 2: hääletada on õigus vaid euroala liikmesriike esindavatel nõukogu liikmetel (artikkel 7).

⁶

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997R1467&from=ET>,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R1056&from=ET>,
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:306:0033:0040:ET:PDF>.

Et tõhustada dialoogi liidu institutsioonide, eeskätt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, nähakse kavandatud määrusega ette Euroopa Parlamendi, nõukogu ja eurorühma majandusdialoogi pidamise kord (artikkel 8). Selles raamistikus võib Euroopa Parlamendi pädev komisjon korraldada majandusdialoogi ning kutsuda nõukogu eesistuja ja eurorühma esimehe arutama määruse alusel vastu võetud meetmeid.

Kavandatud määruse tõhususe läbivaatamiseks peab komisjon alates 2023. aastast iga nelja aasta tagant avaldama ning edastama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande (artikkel 9).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistiku kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 136 lõike 1 punkti b koos artikli 121 lõikega 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele⁷,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust⁸,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liikmesriikide majanduspoliitika koordineerimine on ühise huvi küsimus. Liikmesriikidel, kelle rahaühik on euro, on eriline huvi ja vastutus viia nõukogu sõnastatud üldsuuniste raames ellu majanduspoliitikat, mis edendab majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist, ning vältida poliitikat, mis seda ohustab.
- (2) Majandus- ja rahaliidu nõuetekohase toimimise tagamiseks peaksid liikmesriigid, kelle rahaühik on euro, võtma meetmeid, et suurendada sihipäraste struktuurireformide ja investeringute kaudu oma majanduse vastupanuvõimet. 2018. aasta detsembris toimunud euroala tippkohtumisel anti eurorühmale volitused teha tööd euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi ülesehituse, rakendamise üksikasjade ja ajastusega. Kandmaks hoolt selle eest, et liikmesriigid viivad struktuurireformid ja investeringud ellu järjekindlalt, ühtselt ja hästi koordineeritult, on vaja kehtestada juhtimisraamistik, et nõukogu saaks esitada strateegilisi suuniseid reformi- ja investeerimisprioriteetide kohta, mida liikmesriikidel tuleb euroalal järgida. Selline raamistik edendaks euroala lähenemist ja konkurentsivõimet. Nõukogu peaks samuti andma riigipõhiseid suuniseid eurot rahaühikuna kasutatavate liikmesriikide reformi- ja investeerimiseesmärkide kohta, mida on võimalik lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames toetada. Kuna sellist raamistikku kohaldatakse vaid nende liikmesriikide suhtes, mille rahaühik on euro, peaksid käesoleva määruse alusel toimuvatel hääletustel osalema üksnes neid liikmesriike esindavad nõukogu liikmed.
- (3) Liidu tasandil määratakse liikmesriikide reformipoliitika prioriteedid kindlaks ja jälgitakse nende prioriteetide rakendamist majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames. Käesolevas määruses võetakse arvesse vajadust saavutada euroala kui terviku reformi- ja investeerimisprioriteetide ning rahaühikuna eurot

⁷ OJ C , , p.

⁸ ELT C ..., ..., lk ...

kasutavate üksikute liikmesriikide reformi- ja investeerimiseesmärkide sidusus ning tagada nende kooskõla Euroopa poolaastaga.

- (4) Nõukogu peaks kehtestama igal aastal euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitusena euroala reformi- ja investeerimisprioriteete käsitlevad strateegilised suunised. Nõukogu peaks võtma need suunised vastu komisjoni soovitusel põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega, pärast seda kui eurorühm on arutanud reformi- ja investeerimisprioriteete, mida ta peab suunistesse lisamiseks asjakohaseks ja sobivaks. Oma roll on ka iga-aastasel euroala tippkohtumisel.
- (5) Seismaks hea selle eest, et strateegilised suunised kajastavad lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi rakendamisel saadud kogemusi, peaks komisjon strateegilisi suuniseid käsitleva soovitusel esitamise kõrval teavitama euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitusena nõukogu sellest, kuidas on järgitud strateegilisi suuniseid varasematel aastatel.
- (6) Liikmesriigid, kelle rahaühik on euro, võivad otsustada esitada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames reformi- ja investeerimispakettide ettepanekuid. Selleks võtab nõukogu vastu soovitusel, milles esitatakse riigipõhised suunised reformi- ja investeerimiseesmärkide kohta, mida võidakse liikmesriikides, mille rahaühik on euro, lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi raames toetada. Nõukogu soovitus peaks olema kooskõlas käesoleva määruse alusel vastu võetavate strateegiliste suunistega ja riigipõhiste soovitustega, mis võetakse paralleelselt vastu majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames pärast arutelusid, mida vajaduse korral peetakse asjakohastes aluslepingul põhinevates komiteedes. Nõukogu soovitusel võetakse nõuetekohaselt arvesse ka võimalikku makromajanduslikku kohandamisprogrammi, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013⁹ asjakohaste sätete alusel heaks kiidetud.
- (7) Kvalifitseeritud häälteenamusega vastu võetav nõukogu soovitus, milles esitatakse riigipõhised suunised reformi- ja investeerimiseesmärkide kohta liikmesriikides, mille rahaühik on euro, peaks põhinema komisjoni soovitusel. See protsess ei peaks mõjutama rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendis osalemise vabatahtlikkust ega komisjoni õigusi selle vahendi rakendamisel.
- (8) Nõukogu peaks sätestama käesoleva määrusega kehtestatavas juhtimisraamistikus strateegilised suunised euroala jaoks tervikuna ning andma riigipõhiseid suuniseid rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide reformi- ja investeerimispakettide eesmärkide kohta. Komisjon täidab liidu eelarvet vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 317, mis hõlmab rahastamisprogrammide haldamist. See ei tohiks piirata komisjoni ülesandeid, mis on talle määruse (EL) XXXX/XX alusel [reformide tugiprogrammi raames] seoses lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendiga antud.
- (9) Nõukogu selgitab komisjoni hinnangu põhjal välja, milliseid liikmesriike on tabanud suur majanduslangus, et kohandada määrusega (EL) XXXX/XX [reformide tugiprogrammi määrus] ette nähtud riiklikke kaasrahastamismäärasid, ilma et see

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

piiraks nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 (nagu seda on muudetud) artikli 2 lõike 2 kohaldamist.

- (10) Et tõhustada dialoogi liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel ning tagada selles majandusdialoogis suurem läbipaistvus ja vastutus, võib Euroopa Parlamendi pädev komisjon kutsuda nõukogu eesistuja, komisjoni ja vajaduse korral eurorühma esimehe parlamendikomisjoni ette, et arutada käesoleva määruse alusel võetud meetmeid.
- (11) Komisjon peaks andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru käesoleva määruse tulemuslikkusest.
- (12) Kuna käesoleva määruse eesmärki – edendada Euroopa majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist ning euroala lähenemist ja konkurentsivõimet, kehtestades lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistiku – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning eesmärgi ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei minda käesolevas määruses nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse sätted euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistiku kohta määruse (EL) XXXX/XX¹⁰ kohase reformide tugiprogrammi raames.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse liikmesriikide suhtes, mille rahaühik on euro.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „riigipõhised soovitused“ – majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames nõukogu poolt igale liikmesriigile esitatavad soovitused kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikega 2 ja artikli 148 lõikega 4;
- (b) „euroala soovitus“ – euroala majanduspoliitikat käsitlev nõukogu soovitus kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 136 koostoimes artikli 121 lõikega 2.

¹⁰

ELT C ..., ..., lk ...

Artikkel 3 *Eesmärgid*

Käesoleva määrusega edendatakse selliste liikmesriikide majanduse lähenemist ja konkurentsivõimet, mille rahaühik on euro, määratledes lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistiku, milles sätestatakse

- (a) euroala kui terviku reformi- ja investeerimisprioriteete käsitlevad strateegilised suunised ning
- (b) lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendiga seotud reformi- ja investeerimiseesmärgi käsitlevad riigipõhised suunised kooskõlas riigipõhiste soovitustega.

Artikkel 4 *Strateegilised suunised euroala jaoks*

1. Nõukogu kehtestab komisjoni soovitusel põhjal ja pärast eurorühmas toimunud arutelusid igal aastal euroala soovitusel osana euroala reformi- ja investeerimisprioriteete käsitlevad strateegilised suunised.
2. Samal ajal lõikes 1 osutatud soovitusel esitamisega teavitab komisjon nõukogu sellest, kuidas liikmesriigid on järginud varasemate aastate strateegilisi suuniseid.

Artikkel 5 *Riigipõhised suunised*

1. Nõukogu võtab komisjoni soovitusel põhjal vastu soovitusel, mis on adresseeritud kõikidele liikmesriikidele, mille rahaühik on euro, ning millega antakse igal aastal reformi- ja investeerimiseesmärgi käsitlevaid riigipõhiseid suuniseid reformi- ja investeerimispakettide jaoks, mille kohta liikmesriigid võivad seejärel esitada määruse (EL) XXXX/XX [reformide tugiprogrammi määrus] alusel ettepanekuid.
2. Lõikes 1 osutatud soovitusel on kooskõlas artiklis 4 osutatud strateegiliste suunistega ja asjaomasele liikmesriigile esitatud riigipõhiste soovitustega. Nõukogu võtab lõikes 1 osutatud soovitusel nõuetekohaselt arvesse määruse (EL) nr 472/2013 artikli 7 lõike 2 alusel heaks kiidetud võimalikku makromajanduslikku kohandamisprogrammi.

Artikkel 6 *Suur majanduslangus*

Vajaduse korral selgitatakse artikli 5 lõikes 1 osutatud soovitusel koostamisel komisjoni hinnangu põhjal välja, kas liikmesriiki on tabanud suur majanduslangus, et kohandada määrusega (EL) XXXX/XX [reformide tugiprogrammi määrus] ette nähtud riiklikke kaasrahastamismäärasid.

Käesolev artikkel ei piira nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõike 2 kohaldamist.

Artikkel 7
Hääletamine nõukogus

1. Käesolevas määruses osutatud meetmete puhul hääletavad vaid need nõukogu liikmed, kes esindavad liikmesriike, mille rahaühik on euro.
2. Lõikes 1 osutatud nõukogu liikmete kvalifitseeritud häälteenamus määratakse kindlaks vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 238 lõike 3 punktile a.

Artikkel 8
Majandusdialog

Et tõhustada dialoogi liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, võib Euroopa Parlamendi pädev komisjon kutsuda nõukogu eesistuja, komisjoni ja vajaduse korral eurorühma esimehe parlamendikomisjoni ette, et arutada käesoleva määruse alusel võetud meetmeid.

Artikkel 9
Läbivaatamine

1. Komisjon avaldab 31. detsembriks 2023 ja seejärel iga nelja aasta tagant aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Aruandes hinnatakse määruse tõhusust.
2. Komisjon edastab selle aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 10
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja